

SCURT ISTORIC AL ARMEI TANCURI

Lt.col. Nicolae HALBAC

Din cele mai vechi timpuri omul ca luptator a imaginat diverse mijloace de lupta ce pot fi asemanate cu precursorul tancului.

Leonardo da Vinci a conceput (desenat si proiectat) prima masina de lupta ce poate fi asemanata tancului.

Primele tancuri utilizate in lupta au aparut in primul razboi mondial, in batalia de pe râul Somme, 1916 – de fabricatie engleza. Au produs o impresie deosebita desi majoritatea, din cele 18 câte au participat la lupta, dupa o inaintare de 5 km in pozitiile de aparare ale trupelor germane, s-au impotmolit in mlastina.

Aparitia tancului pe câmpul de lupta a declansat si in armata româna un schimb de idei prospective si de previziuni privind viitorul tancului, care la vremea respectiva a fost apreciat in mod elogios de F.Y. Deygos, unul din specialistii militari francezi: „*aparitia pe câmpul de lupta a vehiculelor mecanice cu senile este un eveniment a carui importanta egaleaza pe cea a inventarii prafului de pusca*”¹. Astfel, intr-un studiu din anul 1921, capitanul – viitor general Florea Tenescu scria: „*Tancurile, gratie puterii mari de foc, a miscarii independente in teren pe câmpul tactic si a micii vulnerabilitatii, devin o arma decisiva a atacului (asaltului)*”².

In primavara anului 1919, la foarte putin timp de la aparitia carelor de lupta pe câmpurile de batalie din Europa Occidentala, conducerea armatei române a decis dotarea acesteia cu masini de lupta blindate pe senile.

Prin demers oficial Ministerul de Razboi al României s-a adresat fostului aliat, armatei franceze, pentru achizitionarea unor care de lupta, in vederea infiintarii „*Scolii de care de asalt*”.

Baza legala a infiintarii armei tancuri a constituit-o ordinul conducerii armatei, dat Directiei a 3-a artilerie prin care se cerea punerea in practica a tratativelor incepute cu partea franceza. Concomitent cu angajarea facuta, o preocupare majora a constituit-o alegerea cadrelor necesare a personalului scolii si mai ales a comandantului³.

Cursurile *Scolii de care de asalt* incep la 21 iulie 1919 la Giurgiu, unde va absolvi prima promotie de cursanti (14 ofiteri, 20 subofiteri si 22 soldati reangajati), apoi la Mihai Bravu va functiona cu un corp didactic format in exclusivitate din ofiteri români.

La 1 august 1919 s-a constituit primul batalion de care de lupta.

Garnizoana de constituire a fost Tabara de la Mihai Bravu, iar batalionul de care de lupta nou infiintat a fost organizat pe 4 companii, subordonat nemijlocit Directiei a 3-a artilerie din Ministerul de Razboi.

In luna septembrie 1920 batalionul participa pentru prima data la manevre militare cu doua companii de care de lupta, actionând cu una in zona Câmpiei si cu cealalta lângă Iasi.

In luna decembrie 1920 s-a hotărât intrunirea batalionului de care de asalt si a subunitatilor de motomitraliere si autoblindate intr-o singura unitate, sub denumirea generica de „*Regulamentul carelor de lupta*”.

Din 1 iunie 1922 *Regimentul carelor de lupta* intra in subordinea Inspectoratului tehnic al infanteriei.

¹ Lt.col. Ion I. Rascu, *Carele de lupta, evolutie si modul lor de intrebuintare*, Bucuresti, 1923, p. 15.

² Florea Tenescu, *Cunostinte generale asupra razboiului si studiul lui*, Tipografia Militara a Ministerului de Razboi, Bucuresti, 1921, p. 100.

³ Col. N. Minoiu, mr. D. Oprisor, *Istoricul armei tancuri*, in Revista Trupelor de Uscat, nr. 4/1998, p. 61.

La 20 mai 1925 Batalionul de motomitraliere si autoblindate din cadrul *Regimentului carelor de lupta* a fost desprins de „*matca*” si mutat in garnizoana Sibiu.

In 1923 – Legea apararii prevede infiintarea a inca 4 Regimente de care de lupta, dar ramâne fara urmasi.

In anii 1936-1937, *Regimentul carelor de lupta* a fost dotat cu noi masini de lupta prin importarea lor din Cehoslovacia. Apoi, in anul 1938, ca rezultat al cresterii numarului si calitatii masinilor blindate achizitionate, cele 3 batalioane ale regimentului au primit denumiri in raport cu materialul din dotare si anume:

- Batalionul 1, care de lupta „*Renault*” – franceze;
- Batalionul 2, care de lupta R.2 – „*Skoda*”, „*Praga*” – cehoslovace;
- Batalionul 3, care de lupta R.2 – T.III si T.IV – germane.

In total *Regimentul de care de lupta* avea 75 tancuri.

Perioada interbelica a insemnat pentru trupele române de tancuri o etapa evolutiva.

Un moment important in actiunea de mecanizare si motorizare a trupelor române, cu efecte pozitive pentru perioada ce avea sa urmeze, l-a constituit *infiintarea* la 1 septembrie 1939 a *Centrului de instructie motomecanizat*, prin transformarea Regimentului de tractiune automobile intr-un centru de instructie de specialitate. La 1 noiembrie 1939 se infiinteaza *al II-lea Regiment de care de lupta*.

Dupa o perioada de existenta relativ scurta, in luna *ianuarie 1941*, *Bg. 1 motomecanizata* avea sa fie *transformata in Divizia 1 mecanizata* cu sediul la Târgoviste (de la 28 februarie 1941 va purta denumirea de *Divizia I blindata*).

In procesul dezvoltarii armei tancuri, un moment insemnat a fost infiintarea, *in februarie 1941, a Diviziei I blindate „România Mare”*. Aceasta (desfiintata ulterior in octombrie 1944) a fost condusa de gl.bg. Ion Sion (27.01.1941-10.01.1942), gl.d. Radu Gheorghe (11.01.1942-20.03.1943), gl.d. Nicolae Stoenescu (21.03.1943-04.04.1944) si gl.bg. Radu Korne (05.04.-24.09.1944).

Aceasta mare unitate avea in compunere:

- R.8 Pi. Moto – Pitesti;
- R.1, care de lupta (Târgoviste);
- R.2, care de lupta (Bucuresti);
- R.3, vânatari moto (Târgoviste) si R.4, vânatari moto (Bucuresti);
- R.8, pionierat moto (Pitesti);
- B.1 Trs. Odobesti-Putna;
- Gr. motomec. Câmpina.

In vara anului 1942 – D.1 B1 „*România Mare*” se deplaseaza pe front unde este decimata inaintea si pe timpul bataliei de la Stalingrad.

In cursul iernii si primaverii anului 1943, ceea ce a mai ramas din marea unitate a fost adus in tara. *Divizia 1 blindata* a intrat intr-un amplu proces de refacere a capacitatii de lupta.

In a doua jumatate a anului 1944, trupele noastre blindate se gasesc cu o parte din unitati si subunitati pe front (grupate in *Divizia 1 blindata*), iar cu cealalta parte dislocate pe teritoriul national. In urma *protocolului secret româno-sovietic, semnat la 26 Octombrie 1944*, armata româna a fost obligata sa desfiinteze o serie de comandamente, mari unitati si unitati printre care si unele de tancuri si vânatari de munte.

R.2, care de lupta – a dus importante actiuni de lupta pe teritoriul Cehoslovaciei, pâna in ultimele zile ale celui de-al doilea razboi mondial.

In a doua jumatate a anului 1945, in cadrul armatei române existau Regimentele 1 si 2, care de lupta si alte câteva subunitati la centrele de instructie.

Fortele si mijloacele care initial au format *Brigada 1 – care de lupta (R.1 si 2, care de lupta)* se vor contopi cu unele unitati ale Diviziei de voluntari români si, la 18 august 1947 se infiinteaza *Divizia 1 blindata de tancuri „Tudor Vladimirescu”* care avea unitatile dislocate in garnizoanele Bucuresti si Ploiesti.

Scoala de ofiteri de tancuri – prima institutie militara de invatamânt de acest fel din armata româna – si-a deschis cursurile la 1 noiembrie 1948 in garnizoana Sibiu, apoi dupa o scurta perioada de timp, se muta in orasul Pitesti.

La 1 mai 1949, se organizeaza Comandamentul Corpului de Tancuri, a carui compunere de lupta definitiva a aparut începând cu 1 iulie al aceluiasi an. In vara anului 1949, corpul de Tancuri a fost reorganizat, având in subordine directa, urmatoarele mari unitati si unitati: Bg.2 Tc., Bg.9 Tc., Bg.11 Tc., Bg.41 Mo., Bg.5 Art. Moto etc..

In decembrie 1951, C.5 Tc. se transforma in C.47 Tc. si se constituie R.225 Tc. si Autotunuri, Bg. 207 I. Mo., Bg.296 Tc., Bg.207 Tc., Bg.179 Tc. si trei regimente de artilerie, batalionul de instructie echipaje si un numar de subunitati de specialisti.

Dupa alti trei ani, la 1 noiembrie 1955, a luat fiinta D.37 Mc. cu sediul in garnizoana Bucuresti. Aceasta era, de fapt, prima divizie mecanizata, in acceptiunea moderna, din armata noastra.

La nivelul anilor 1947-1948 existau in dotarea armatei noastre 65-70 de tancuri, dar si acestea de diferite tipuri – franceze, germane, cehoslovace si sovietice (T-34).

Constituirea *Tratatului de la Varsovia* din care tara noastra a facut parte, a determinat dependenta inzestrarii cu tancuri a armatei române de U.R.S.S. si, ca atare, la sfârșitul deceniului sase, in dotarea unor unitati apar tancurile T-54, primele tancuri cu stabilizator.

In deceniul sapte, marile unitati si unitatile de tancuri sunt dotate cu tehnica mai perfectionata, Tc. T-55 (A, K, AK).

In deceniul trecut, in inzestrarea armatei noastre au aparut si tancurile T-72 tot de fabricatie sovietica.

Dupa evenimentele din Cehoslovacia din vara anului 1968 s-au infiintat diviziile de tancuri din Bucuresti si de la Târgu Mures, care in deceniul opt au fost inzestrate si cu tancuri de productie româneasca TR.580 si TR.800.

In prezent numarul tancurilor s-a redus si se va reduce in continuare datorita restructurarilor care au loc in armata.

La ora actuala marile unitati si unitati ale fortelor terestre sunt dotate cu tancuri TR-85, TR-85-M1, TR-580, T-72 si T-55 (A, K, AK) in numar de aproximativ 1400 bucati.

Conform Conceptiei de inzestrare – Forta – 2003, in anul 2010, in cadrul fortelor terestre vor exista tancuri cu mobilitate tactica si tancuri cu mobilitate strategica, iar numarul acestora va fi de aproximativ 7-800 bucati si majoritatea vor fi de fabricatie româneasca – respectiv tancuri TR-85-M1.

Inzestrarea cu tancuri se va face pe doua cai:

- *pe termen scurt si mediu* – prin finalizarea omologarii si introducerii in inzestrare a tancului modernizat TR-85-M1, lucru realizat si care continua.
- *pe termen lung* – prin realizarea noului tip de tanc românesc, in cooperare cu o firma straina dintr-o tara membra N.A.T.O., pe baza cerintelor tehnico-tactice si operationale aprobate.

Produsul rezultat va fi la nivelul celor mai noi tipuri de tancuri existente in lume.